

STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 13 listopada 2019 r.

w sprawie **biologizacji rolnictwa jako fundamentu ochrony i poprawy jakości gleb**
w Strategii Rozwoju Rolnictwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w latach 2021-2027

Podstawowym czynnikiem wytwarzania bezpiecznej i wysokiej jakości żywności jest prawidłowy stan środowiska, a przede wszystkim zdrowa i żyzna gleba z olbrzymim bogactwem istniejącego w niej życia i zachodzących procesów.

Zdrowie gleby uzależnione jest od tętniącego w niej życia: począwszy od mikroorganizmów po małe owady, nicienie, wiję, dżdżownice i krety. Różnorodność biologiczna jest źródłem niezmiernych korzyści. Odgrywa kluczową rolę w łagodzeniu zmian klimatycznych, magazynowaniu i oczyszczaniu wody, dostarczaniu naturalnych antybiotyków oraz zapobieganiu erozji.

Unia Europejska w swojej polityce rolnej nie dopracowała całościowej i wspólnej strategii ochrony gleb. Politykę „glebową” pozostawiono w gestii państw członkowskich, które mogą ją kształtować zgodnie ze swoim klimatem, właściwościami gleby i specyfiką rolnictwa, a także najlepszymi praktykami rolnymi. W polskim rolnictwie przez wiele lat stosowano praktyki służące racjonalnemu wykorzystaniu zasobów naturalnych (powszechność płodozmianów, poplonów, nawożenia organicznego, łączenie produkcji roślinnej ze zwierzęcą). Tworzy to dobrą bazę dla rozwoju naturalnych technologii i wyrobów. Na tle innych państw stopień schematyzowania polskiego rolnictwa jest relatywnie niski, a to kwalifikuje Polskę do wytwarzania bezpiecznej i pełnowartościowej żywności. Mamy wyjątkowy kapitał i wystarczający potencjał, by rozwijać szanse na to, by Polska stała się europejskim liderem w stosowaniu naturalnych technologii i wytwarzaniu bezpiecznej żywności o najwyższej jakości.

Opracowanie Europejskiej Agencji Środowiska wskazuje, że ok. 45% gleb w Europie charakteryzuje się niską lub bardzo niską zawartością materii organicznej (0-2% węgla organicznego), natomiast w kolejnych 45% gleb stwierdza się średnią zawartość tej materii. Jednocześnie 12% całkowitej powierzchni obszaru lądowego Europy jest dotkniętych erozją wodną (115 mln ha), a 42 mln ha erozją wietrzną. W opracowaniu tym oprócz oczywistej roli zdrowej gleby w dostarczaniu surowców do wytwarzania żywności podkreśla się jej znaczenie dla zmian klimatycznych (stanowi po ocenach drugi rezerwar węgla jako jego naturalny i bezpłatny sekwestrator), wskazując jednocześnie na fundamentalne znaczenie organizmów glebowych dla bioróżnorodności i spełnianiu przez glebę jej wielorakich funkcji.

Substancje próchniczne poprawiając stosunki wodno-powietrzne, wpływają dodatnio na tworzenie się struktury agregatowej gleby, na jej napowietrzenie, retencję wodną i ułatwiają uprawę gleby. Gleby lekkie stają się bardziej zwarte, a gleby ciężkie luźne. Im gleba zasobniejsza w próchnicę, tym większa możliwość ograniczania nawożenia mineralnego, mniejsza podatność roślin na choroby oraz większa odporność na negatywne skutki trudnych warunków atmosferycznych. Substancje próchnicze wraz z pożytecznymi mikroorganizmami odgrywają główną rolę w detoksykowaniu pozostałości pestycydów.

Niestety złe tendencje dotyczące obniżania się jakości gleb, w tym przede wszystkim spadku zawartości próchnicy, w niepokojącym stopniu dotyczą naszego Województwa. Potwierdza to „Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej rolnictwa, Obszarów wiejskich i przetwórstwa województwa kujawsko-pomorskiego ...” opracowana przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. W cytowanym opracowaniu pisze się o tym, że gleby w województwie narażone są na procesy degradacji fizycznej, chemicznej oraz biologicznej – gdzie jako główny czynnik podaje się spadek zawartości substancji

organicznej. Według IUNG zawartość węgla w glebach województwa należy do najniższych w kraju (po województwie świętokrzyskim). Przeciętny udział substancji organicznej w glebach Polski wynosi 2,20%, a w glebach województwa 1,83%.

Dlatego też występujemy z inicjatywą wprowadzenia do strategii rozwoju rolnictwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego programu upowszechniania i wdrażania do rolnictwa naturalnych technologii opartych na innowacyjnych metodach biologizacji rolnictwa, które mają korzystny wpływ na środowisko a także stanowią źródło bezpiecznej żywności.

W celu skutecznego wdrażania powyższego programu należy podjąć następujące działania:

1) opracować i wdrożyć:

- system stałego premiowania rolników za dbałość o zawartość próchnicy. Ta dbałość powinno być warunkiem zawieranej umowy dla każdego dzierżawcy ziemi pod potrzeby gospodarki leśnej i rolniczej w tym ogrodnictwa i warzywnictwa polowego, również pod osłonami i w technologii hydroponicznej oraz rybactwa na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- program wspierania badań badawczo-wdrożeniowych w zakresie biologizacji środowiska, a zwłaszcza rolnictwa, leśnictwa i rybactwa oraz przechowalnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- nauczanie biologizacji rolnictwa w technikach rolniczych,
- konkursów i olimpiad praktycznego stosowania biologizacji rolnictwa dla rolników,

2) wprowadzenie do programów nauczania w szkołach rolniczych fakultatywnego przedmiotu: biologizacja rolnictwa, eksponującego łatwo dostępny i przyjazny wobec środowiska potencjał naturalnych agrotechnologii,

3) zmniejszenie kosztów odbioru odpadów przez gminne/miejskie służby komunalne dla tych mieszkańców, którzy w skali rocznej wykażą się kompostem wytworzonym z samo zagospodarowania własnych odpadów organicznych,

4) wprowadzenie pilotażowego programu zastosowania probiotechnologii do utrzymania higieny i bioasekuracji w pomieszczeniach inwentarskich, magazynowych, przechowalniczych, a także w rewitalizacji zbiorników wodnych, osadów pościekowych i odpadów organicznych,

5) prowadzenie działań monitorujących i podsumowujących ww. działania.

W celu zabezpieczenia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021–2027 realizacji powyższych działań wnosimy o wydzielenie stosownych środków, które umożliwiłyby realizację ww. programów jako środka umożliwiającego nie tylko zahamowanie degradacji gleb naszego Województwa, ale przede wszystkim na systematyczną poprawę jej jakości oraz odbudowywanie jej naturalnego potencjału.

Otrzymują :

- 1) Prezes Rady Ministrów, Mateusz Morawiecki,
- 2) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Jan Krzysztof Ardanowski,
- 3) Minister Środowiska, Henryk Kowalczyk,
- 4) Parlamentarzyści Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 5) Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Mikołaj Bogdanowicz,
- 6) Prezes Zarządu Związku Województw RP, Olgierd Geblewicz,
- 7) Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Ryszard Kamiński.